

IDŹ DO

PRZYKŁADOWY ROZDZIAŁ

SPIS TREŚCI

KATALOG KSIĄŻEK

KATALOG ONLINE

ZAMÓW DRUKOWANY KATALOG

TWÓJ KOSZYK

DODAJ DO KOSZYKA

CENNIK I INFORMACJE

ZAMÓW INFORMACJE
O NOWOŚCIACH

ZAMÓW CENNIK

CZYTELNIA

FRAGMENTY KSIĄŻEK ONLINE

PHP 4. Biblia

Autorzy: Tim Converse, Joyce Park

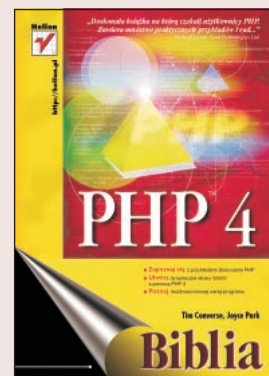
Tłumaczenie: Paweł Gonera

ISBN: 83-7197-391-8

Tytuł oryginału: [PHP 4. Bible](#)

Format: B5, stron: 608

oprawa twarda

Chcesz tworzyć dynamiczne strony WWW współpracujące z bazami danych? Ten rzetelnie opracowany podręcznik zawiera analizy konkretnych problemów. Ułatwi zapoznanie się z najnowszą wersją języka umożliwiającą tworzenie skryptów dołączanych do stron HTML. Jeżeli jesteś projektantem HTML, programistą C lub twórcą stron WWW używającym języków ASP, JSP, Perl lub ColdFusion, podręcznik ten stanie się twoim przewodnikiem po PHP – produkcie dostępnym bezpłatnie. Dzięki zawartym w książce wskazówkom zamiast rozpoczynać pracę „od zera”, możesz wykorzystać powszechnie dostępne skrypty, zmieniając je odpowiednio do swoich potrzeb. Kompletny opis PHP 4 to między innymi rozbudowane rozdziały pomagające Ci wykorzystać szybkość relacyjnych baz danych oraz umiejętność łączenia stron WWW z bazami danych.

Naucz się, jak:

- tworzyć witryny ze śledzeniem sesji;
- używać PHP do programowania obiektowego;
- przyłączać kod PHP bezpośrednio do programów do obsługi poczty elektronicznej;
- zabezpieczać witrynę przed atakami;
- wykorzystać praktycznie mechanizmy cookie i przekierowywania.

Jeśli PHP 4 może coś wykonać, ty tym bardziej to potrafisz...

Spis treści

O Autorach	19
Przedmowa.....	21
Część I Podstawy PHP.....	27
Rozdział 1. Dlaczego PHP?	29
Co to jest PHP?	29
Historia PHP	30
Dlaczego kochamy PHP?.....	31
PHP jest darmowy	31
PHP jest łatwy.....	32
PHP można wbudować	33
PHP jest niezależny	35
PHP nie bazuje na znacznikach	35
PHP jest stabilny.....	36
PHP jest szybki	36
PHP jest otwarty	37
PHP dobrze współpracuje z innymi produktami	38
Popularność PHP rośnie	38
PHP nie jest niczyją własnością	39
Społeczność PHP	40
Podsumowanie	40
Rozdział 2. Skrypty wykonywane na serwerze WWW.....	41
Statyczny HTML.....	41
Technologie wykonywane na kliencie.....	44
Skrypty wykonywane na serwerze.....	47
Do czego są dobre skrypty serwera.....	51
Podsumowanie	53
Rozdział 3. Rozpoczynamy pracę z PHP	55
Dzierżawa lub własny serwer	55
Wariant z dostawcą Internetu	55
Własny serwer: wady i zalety	58
Rozwiązania pośrednie	59
Instalowanie PHP.....	59
Zanim zaczniesz.....	60
Procedura instalacji.....	61
Narzędzia programistyczne	66
Podsumowanie	67

Rozdział 4. Dodajemy PHP do HTML.....	69
HTML jest gotowy na PHP.....	69
Przełączanie się z HTML do PHP.....	70
Kanoniczne znaczniki PHP.....	70
Krótkie znaczniki otwierające (w stylu SGML).....	70
Witaj świecie.....	71
Wejście i wyjście z trybu PHP.....	72
Dołączanie plików.....	73
Podsumowanie.....	74
Rozdział 5. Składnia, zmienne i wyświetlanie.....	75
PHP wiele wybacza.....	75
HTML to nie PHP.....	76
Składnia PHP bazuje na C.....	76
PHP nie przejmuje się odstępami.....	76
PHP jest czasami wrażliwy na wielkość liter.....	77
Instrukcje to wyrażenia zakończone średnikiem.....	77
Bloki.....	80
Komentarze.....	80
Komentarze wielowierszowe w stylu C.....	81
Komentarze jednowierszowe: # i //.....	81
Zmienne.....	82
PHP skorzystał ze stylu zmiennych Perl.....	82
Deklarowanie zmiennych.....	82
Przypisywanie zmiennym wartości.....	82
Zmiana wartości zmiennych.....	83
Nieprzypisane zmienne.....	83
Możesz dowolnie zmieniać tryby pracy.....	85
Wyjście.....	86
Echo i print.....	86
Zmienne i ciągi.....	87
Podsumowanie.....	88
Rozdział 6. Typy w PHP.....	91
Pierwsza zasada: nie przejmuj się.....	91
Brak deklaracji typów zmiennych.....	91
Automatyczna konwersja typów.....	92
Typy w PHP.....	92
Typy proste.....	93
Integer.....	93
Double.....	94
Boolean.....	95
Przykłady.....	96
String.....	97
Tablice.....	100
Implementacja tablic.....	101
Ciągi znaków jako indeksy tablicy.....	101
Czy w PHP są struktury?.....	102
Inne własności tablic.....	102
Obiekty.....	102
Przegląd OOP.....	102
Jak bardzo obiektowy jest PHP?.....	103
Definiowanie klas w PHP.....	103
Tworzenie obiektów.....	104

Kontrola typów	104
Przypisania i konwersje	105
Przepełnienie liczby całkowitej	109
Szukamy największej liczby całkowitej	109
Podsumowanie	110
Rozdział 7. Sterowanie	111
Wyrażenia logiczne	112
Stałe logiczne	112
Operatory logiczne	112
Operatory porównania	114
Operator trójskładnikowy	116
Instrukcje warunkowe	117
If-else	117
Switch	120
Pętle	121
Pętle ograniczone i nieograniczone	122
While	122
Do-while	123
For	123
Przykłady pętli	124
Break i continue	126
Pętle nieskończone	128
Składnia alternatywna	129
Przerywanie wykonania	129
Podsumowanie	130
Rozdział 8. Użycie i definiowanie funkcji	133
Użycie funkcji	133
Zwracane wartości a efekty uboczne	134
Dokumentacja funkcji	134
Nagłówki w dokumentacji	135
Szukanie opisu funkcji	136
Definiowanie własnych funkcji	136
Czym jest funkcja?	136
Składnia definicji funkcji	137
Przykład definicji funkcji	137
Parametry formalne i parametry aktualne	139
Nieprawidłowa liczba argumentów	139
Funkcje a zasięg zmiennych	139
Zmienne globalne i lokalne	140
Zmienne statyczne	141
Zasięg funkcji	142
Include oraz require	142
Rekurencja	143
Zagadnienia zaawansowane	144
Zmienna liczba argumentów	145
Wywołanie przez wartość a wywołanie przez referencję	148
Wywołanie przez referencję	148
Zmienne jako nazwy funkcji	150
Bardziej skomplikowany przykład	150
Podsumowanie	153

Rozdział 9. Ciągi i funkcje operujące na ciągach	155
Ciągi w PHP	155
Znaki i indeksy ciągu	156
Operatory dla ciągów	156
Złączenie i przypisanie	157
Funkcje operujące na ciągach	157
Sprawdzanie ciągów	157
Szukanie znaków i podciągów	158
Porównywanie i przeszukiwanie	159
Przeszukiwanie	160
Wycinanie podciągu	161
Funkcje porządkujące	163
Zastępowanie ciągów	163
Ciągi i kolekcje znaków	165
Funkcje analizujące	167
Funkcje zmiany wielkości liter	169
Funkcje znaków sterujących	170
Formatowanie danych	171
Zaawansowane własności ciągów	173
Wyrażenia regularne	173
Funkcje HTML	176
Podsumowanie	176
Rozdział 10. Matematyka	177
Typy numeryczne	177
Operatory matematyczne	178
Operatory arytmetyczne	178
Operatory arytmetyczne i typy	178
Operator inkrementacji	179
Operator przypisania	180
Operatory porównania	180
Kolejność operacji i nawiasy	181
Proste funkcje matematyczne	182
Konwersja podstawy	184
Funkcje wykładnicze i logarytmy	186
Trygonometria	186
Liczby losowe	190
Inicjowanie generatora	190
Przykład: losowy wybór	192
Arytmetyka o dowolnej dokładności	193
Przykład użycia funkcji o dowolnej dokładności	194
Konwersja obliczeń na dowolną dokładność	195
Podsumowanie	197
Rozdział 11. Tablice i funkcje operujące na tablicach	199
Użycie tablic	199
Czym są tablice PHP?	200
Tworzenie tablic	202
Bezpośrednie przypisanie	202
Konstrukcja array()	203
Podawanie indeksów przy użyciu array()	203
Funkcje zwracające tablice	204
Odczytywanie wartości	204
Konstrukcja list()	205

Tablice wielowymiarowe	206
Informacje o tablicach	207
Usuwanie z tablicy	207
Iteracje	208
Użycie funkcji iteracyjnych	208
Iteracje za pomocą current() i next()	210
Powtórne przeglądanie za pomocą reset()	211
Wypisywanie w odwrotnym porządku za pomocą end() i prev()	212
Pobieranie wartości kluczy za pomocą key()	213
Wartości puste i funkcja each()	213
Przeglądanie tablicy za pomocą array_walk()	214
Stosy i kolejki	215
Przekształcenia tablic	218
Pobieranie kluczy i wartości	218
Zamiana, odwracanie i mieszanie	219
Zamiana pomiędzy tablicą i zmiennymi	222
Sortowanie	222
Podsumowanie	223
Rozdział 12. Przekazywanie danych pomiędzy stronami	225
HTTP jest protokołem bezstanowym	225
Argumenty GET	226
Inne zastosowania adresów URL w stylu GET	228
Argumenty POST	230
Zarządzanie zmiennymi w PHP	232
Podsumowanie	234
Rozdział 13. Funkcje systemu operacyjnego i dostępu do plików	235
Funkcje czytania i zapisywania plików	236
Otwarcie pliku	236
Czytanie pliku	238
Zapis do pliku	239
Zamknięcie pliku	241
Funkcje systemu plików i katalogów	241
feof	241
file_exists	241
filesize	244
Funkcje sieciowe	244
Funkcje logu systemowego	244
Funkcje DNS	244
Funkcje gniazd	245
Funkcje daty i czasu	245
Jeżeli nie znasz daty ani czasu	246
Jeżeli już odczytałeś datę i czas	247
Funkcje konwersji kalendarza	247
Podsumowanie	249
Rozdział 14. Styl PHP	251
Zalety prawidłowego stylu	251
Czytelność	252
Komentarze	256
Nazwy zmiennych i plików	257
Łatwość konserwacji	259
Unikaj „magicznych liczb”	259
Funkcje	260

Pliki dołączane	260
Interfejs obiektowy	262
Solidność	263
Niedostępność usługi	263
Niespodziewany typ zmiennej	263
Zwięzłość i wydajność	264
Używaj właściwych algorytmów	264
Poprawianie wydajności	264
Zwięzłość: zmniejszanie	265
Wskazówki na temat zwięzłości	266
Tryb HTML, czy PHP?	268
Oddzielanie kodu od projektu	274
Funkcje	274
Arkusze stylów w PHP	274
Szablony i spójność stron	275
Podsumowanie	276
Rozdział 15. Podstawowe pułapki PHP	277
Problemy związane z instalacją	277
Źródło pliku wyświetlane w przeglądarce	278
Blok PHP pokazuje się jako tekst; przeglądarka chce zapisać plik	278
Nieodnaleziony serwer lub niemożliwe wyświetlenie strony	278
Problemy z wyświetlaniem	279
Całkowicie pusta strona	279
Niekompletna lub nieprawidłowa strona	279
Kod PHP pokazuje się w przeglądarce	281
Niepowodzenie przy ładowaniu strony	282
Nieodnaleziona strona	282
Nieudane otwarcie pliku do włączenia	283
Błędy analizy składni	283
Komunikat błędu składni	283
Brakujący średnik	284
Brak znaku \$	284
Nieprawidłowa zmiana trybu	285
Nieoznaczone apostrofy	285
Inne błędy składni	286
Uprawnienia do plików	286
Błąd HTTP nr 403	286
Brak dołączanych plików	286
Ostrzeżenie przy włączaniu pliku	287
Nieprzypisane zmienne	287
Zmienna nie pokazuje się w wynikowym ciągu	287
Jak zachowują się niezainicjowane zmienne	288
Problemy z wielkością liter	288
Problemy z zasięgiem	288
Problemy z funkcjami	289
Wywołanie niezdefiniowanej funkcji	289
Nie można ponownie zadeklarować funkcji	290
Nieprawidłowa liczba argumentów	290
Błędy matematyczne	290
Ostrzeżenie o dzieleniu przez zero	290
Niespodziewane wyniki działań	291
NaN (lub NAN)	291

Przekroczenie czasu oczekiwania	292
Podsumowanie	292
Część II PHP i bazy danych	297
Rozdział 16. Wybór bazy danych dla PHP	299
Czemu używamy baz danych?	299
Unikanie redundancji	300
Unikanie nudnego programowania	300
Szukanie	300
Bezpieczeństwo	301
Architektura wielowarstwowa	301
Wybór bazy danych	302
Możesz nie mieć wyboru	302
Plikowe, relacyjne i obiektowo-relacyjne bazy danych	302
ODBC/JDBC kontra własne API	303
Zmiana bazy danych	304
Przegląd zaawansowanych funkcji	304
GUI	304
Podzapytania	304
Złożone złączenia	305
Wielowątkowość i blokowanie	305
Transakcje	305
Procedury i wyzwalacze	306
Klucze obce i więzy integralności	306
Replikacja bazy danych	306
Bazy danych obsługiwane przez PHP	307
Wybieramy MySQL	307
Podsumowanie	308
Rozdział 17. Samouczek SQL	311
Standardy SQL	311
Podstawowe wyrażenia SQL	312
SELECT	312
INSERT	315
UPDATE	316
DELETE	316
Projekt bazy danych	316
Użycie połączeń do bazy danych	319
Bezpieczeństwo i uprawnienia	319
Ustawianie uprawnień	320
Przechowywanie haseł w innym miejscu	320
Użycie formularzy PHP do sprawdzania haseł	321
Tworzenie kopii bezpieczeństwa	322
Podsumowanie	322
Rozdział 18. Funkcje PHP i MySQL	325
Łączenie z MySQL	325
Tworzenie zapytań w MySQL	326
Pobieranie wyniku	327
Pobieranie opisu danych	330
Korzystanie z wielokrotnych połączeń	330
Kontrola błędów	332
Tworzenie baz danych MySQL za pomocą PHP	332

Funkcje MySQL.....	333
Podsumowanie	335
Rozdział 19. Wyświetlanie zapytań w tabelach	337
Tabele HTML i tabele bazy danych.....	338
Przekształcenie jeden w jeden	338
Przykład: wyświetlanie jednej tabeli	338
Przykładowe tabele.....	340
Ulepszanie wyświetlania	341
Złożone odwzorowania	343
Wiele zapytań albo skomplikowane wyświetlanie	344
Użycie kilku zapytań	345
Przykład skomplikowanego wyświetlania.....	346
Tworzenie przykładowych tabel	348
Podsumowanie	350
Rozdział 20. Tworzenie formularzy z zapytań.....	351
Formularze HTML	351
Samoprzetwarzanie	352
Obsługa formularzy.....	353
Formularze zależne od zmiennych.....	356
TEXT i TEXTAREA	356
CHECKBOX	358
RADIO.....	359
SELECT.....	359
Formularze zależne od zapytań	361
Podsumowanie	362
Rozdział 21. Dziennik sieciowy	363
Dlaczego dziennik?	363
Najprostszy dziennik.....	364
Wprowadzanie danych przez HTTP	368
Dołączenie bazy danych.....	370
Możliwe rozszerzenia	375
Podsumowanie	376
Rozdział 22. Sieciowe głosowanie.....	377
Zadania systemu.....	377
Cele systemu.....	378
Struktura	378
Obsługa bazy danych.....	379
Zbieranie głosów.....	379
Wyświetlanie sumarycznych wyników.....	383
Nadużycia i skalowanie	387
Podsumowanie	387
Rozdział 23. Styl i efektywność rozwiązań na podstawie PHP i bazy danych	389
Połączenia — ograniczanie i powtórne użycie	390
Przykład nieprawidłowego użycia: jedno połączenie na wyrażenie.....	390
Kilka wyników nie wymaga kilku połączeń.....	391
Trwałe połączenia	391
Przenoszenie pracy na serwer bazy danych	392
Baza jest szybsza od ciebie.....	392
Przykład nieprawidłowego użycia: pętla zamiast warunku.....	393

Tworzenie pól daty i czasu	394
Szukanie ostatnio wstawionego wiersza.....	395
Podsumowanie	397
Rozdział 24. Pułapki tandemu PHP-baza danych	399
Brak połączenia.....	399
Problemy z uprawnieniami	402
Nieoznaczone apostrofy	403
Nieprawidłowe zapytania SQL	405
Pomyłki w nazwach.....	407
Pomyłki przy przecinkach	407
Ciągi nieotoczone apostrofami	407
Niezainicjowane zmienne.....	407
Zbyt mało danych, zbyt dużo danych	408
Kontrola poprawności	409
Podsumowanie	409
Część III Techniki zaawansowane	411
Rozdział 25. Sesje.....	413
Czym są sesje?	413
Co stanowi problem?	413
Dlaczego się tym zajmujemy?	414
Alternatywy sesji.....	414
Adres IP	414
Ukryte zmienne.....	415
Cookie.....	416
Jak działają sesje w PHP	416
Uaktywnianie sesji w PHP.....	417
Rejestrowanie zmiennych w sesji.....	418
Gdzie są przechowywane dane?	419
Funkcje obsługi sesji	420
Przykładowy kod sesji	422
Zagadnienia konfiguracji	423
Pułapki i wykrywanie usterek	423
Podsumowanie	426
Rozdział 26. Cookie i HTTP.....	427
Cookie	427
Funkcja setcookie().....	428
Przykłady	428
Usuwanie cookie.....	430
Odczytywanie cookie.....	431
Zmienne GET, POST i cookie.....	432
Pułapki cookie	435
Wysyłanie nagłówków HTTP	437
Przykład: przekierowanie	437
Przykład: uwierzytelnianie HTTP	438
Pułapki związane z nagłówkami.....	439
Podsumowanie	439
Rozdział 27. PHP i JavaScript	441
Tworzenie kodu JavaScript w PHP.....	441
Pojedyny obiektów.....	442
PHP nie analizuje wysyłanych danych.....	442
Kiedy używać JavaScript.....	444

PHP jako koło zapasowe do JavaScript	444
JavaScript statyczny kontra dynamiczny	445
Dynamiczna generacja formularzy	446
Przesyłanie danych z JavaScript do PHP	450
Podsumowanie	452
Rozdział 28. E-mail	455
Informacje na temat architektury e-mail	455
Model systemu e-mail	456
Pobieranie poczty za pomocą PHP	460
Tworzenie przez zaniechanie	461
Tworzenie przez przykład	461
Tworzenie przez upiększanie	461
Wysyłanie poczty za pomocą PHP	462
Konfiguracja Windows	462
Konfiguracja Unixa	462
Funkcja mail	462
Więcej na temat aplikacji pocztowych	464
Wysyłanie poczty z formularza	464
Wysyłanie poczty przy użyciu bazy danych	466
Własna aplikacja pocztowa w PHP	466
Podsumowanie	468
Rozdział 29. PHP i XML	469
Co to jest XML?	469
Praca z XML	472
Dokumenty i DTD	472
Struktura DTD	474
Analizatory kontrolujące i nie kontrolujące poprawności	476
DOM kontra SAX	477
SAX	477
DOM	478
Funkcje PHP dla DOM	478
SAX	480
Użycie SAX	481
Opcje SAX	482
Funkcje PHP dla SAX	483
Przykładowa aplikacja SAX	486
Pułapki i wyszukiwanie błędów	491
Podsumowanie	492
Rozdział 30. Programowanie obiektowe w PHP	493
Jak dobre jest programowanie obiektowe?	494
Terminologia programowania obiektowego	494
Obiekty, klasy i typy w PHP	495
Atrybuty	496
Funkcje	496
Konstruktory	497
Dziedziczenie	497
Przesłanie	498
Przeciążanie	499
Zasięg	499
Przypisywanie, aliasy i referencje	500
Wyświetlanie i drukowanie obiektów	502
Przeglądanie	503

Funkcje przeglądania typów i klas.....	503
Serializacja obiektów	507
Zewnętrzne interfejsy: COM, Java i CORBA	508
COM i DCOM	509
Przykładowa aplikacja obiektowa.....	510
Podsumowanie	513
Rozdział 31. Bezpieczeństwo i kryptografia	515
Możliwe ataki.....	516
Zmiana zawartości witryny.....	516
Dostęp do kodu źródłowego	518
Odczyt dowolnego pliku.....	519
Uruchamianie dowolnych programów	521
Wirusy i inne e-robaki	523
Bezpieczeństwo poczty.....	523
Szyfrowanie	524
Szyfrowanie kluczem publicznym.....	524
Szyfrowanie pojedynczym kluczem	526
Szyfrowanie cookie	527
Mieszanie.....	529
Cyfrowe podpisywanie plików	530
Secure Server Layer.....	531
Witryny podejmujące problematykę bezpieczeństwa.....	531
Podsumowanie	532
Rozdział 32. Konfiguracja i dostrajanie.....	535
Podglądanie zmiennych środowiska	535
Poznajemy konfigurację PHP	535
Opcje kompilacji.....	536
Opcje kompilacji dla postaci CGI.....	541
Pliki konfiguracyjne Apache	543
Plik php.ini.....	545
Poprawianie wydajności PHP	550
Podsumowanie	552
Dodatki.....	553
Dodatek A PHP dla programistów C	555
Dodatek B PHP dla programistów ASP	561
Dodatek C PHP dla programistów HTML.....	571
Dodatek D Zasoby Sieci na temat PHP.....	579
Słownik	587
Skorowidz.....	597

Rozdział 12.

Przekazywanie danych pomiędzy stronami

W tym rozdziale:

- ◆ Dlaczego HTTP jest jak toczący się kamień?
- ◆ Argumenty GET
- ◆ Inne użycie adresów URL w stylu GET
- ◆ Argumenty POST
- ◆ Obsługa zmiennych GET/POST w PHP

W tym rozdziale zajmiemy się przekazywaniem danych, na przykład zmiennych, pomiędzy stronami WWW. Niektóre z tych informacji nie należą jedynie do PHP, ale są konsekwencją interakcji PHP i HTML lub samego protokołu HTTP.

HTTP jest protokołem bezstanowym

Ważne, abyś pamiętał, że sam protokół HTTP jest protokołem bezstanowym. Oznacza to, że każde wywołanie HTTP jest niezależne od innych, nie ma informacji na temat stanu klienta i nie jest zapamiętywane. Każde wywołanie powoduje utworzenie osobnego wątku, który ma za zadanie dostarczyć jeden plik, następnie jest niszczone (uściślając, wraca do puli dostępnych wątków).

Nawet jeżeli projekt twojej witryny zakłada nawigację tylko w jedną stronę (ze strony 1. tylko do strony 2., a następnie do strony 3. itd.), protokół HTTP nigdy nie będzie wiedział, czy użytkownik oglądający stronę 2. załadował wcześniej stronę 1. Nie możesz ustawić na stronie 1. zmiennej i oczekiwać, że zostanie ona zaimportowana do strony 2. tylko przez mechanizmy HTML. Możesz użyć HTML do wyświetlenia formularza, do którego można wprowadzić informacje, ale jeżeli nie zrealizujesz mechanizmów przekazujących dane do innej strony lub programu, zmienne znikną w momencie przejścia na inną stronę.

Dla takich przypadków stworzone zostały technologie przetwarzania formularzy, np. PHP. PHP przechwytuje zmienne przenoszone z jednej strony do drugiej i pozwala na ich późniejsze wykorzystanie. Jest niezwykle użyteczny do funkcji przenoszenia danych i pozwala na ich łatwe zastosowanie w wielu przypadkach.

Istnieją bardziej zaawansowane sposoby zapamiętania interakcji klienta z witryną, jak *cookie* oraz sesje. W tym rozdziale skupimy się tylko na podstawowych technikach przenoszenia danych pomiędzy stronami z zastosowaniem metod GET i POST z HTML.

Programiści ASP niezmiennie twierdzą, że PHP jest gorszy, ponieważ uważają, że zmienne sesji są czymś niezwykłym. Nie daj się zakrzywić, Microsoft używa mechanizmu *cookie* do przechowywania zmiennych sesji, co może powodować wiele problemów. Możesz o tym przeczytać w dodatku B.

Argumenty GET

Metoda GET pozwala na przesyłanie argumentów pomiędzy stronami za pomocą fragmentu adresu URL. W przypadku użycia tej metody do obsługi formularza, GET powoduje dodanie nazw zmiennych i ich wartości do adresu URL podanego jako atrybut ACTION. Poszczególne zmienne rozdzielone są znakiem zapytania. Kompletny adres URL przesyłany jest do przetworzenia (w tym przypadku przez PHP).

Poniżej przedstawiamy przykładowy formularz HTML używający metody GET.

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Przykład GET część 1</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<FORM ACTION="http://localhost/php/baseball.php" METHOD="GET">
<P>Root, root, root for the:<BR>
<SELECT NAME="Team" SIZE=2>
<!-- Dobrze jest używać atrybutu VALUE, nawet w przypadkach, gdy
nie jest obowiązkowy. W tym przykładzie jest on absolutnie niezbędny.
-->
<OPTION VALUE="Cubbies">Chicago Cubs (National League)
<OPTION VALUE="Pale Hose">Chicago White Sox (American League)
</SELECT>
<P><INPUT TYPE="submit">
</FORM>
</BODY>
</HTML>
```

Gdy użytkownik wybierze jedną z wartości i kliknie przycisk, przeglądarka sklei bez dodatkowych odstępów następujące elementy:

- ♦ adres URL podany w apostrofach po słowie ACTION (*http://localhost/php/baseball.php*);
- ♦ znak zapytania (?);

- ♦ nazwę zmiennej, znak równości i jej wartość (Team=2);
- ♦ znak & oraz kolejną parę NAME=VALUE (Submit=Submit). Ta część może być powtarzana tyle razy, na ile pozwala ograniczenie długości adresu przez serwer.

Dla naszego przykładu utworzony zostanie następujący ciąg URL:

```
http://localhost/php/baseball.php?Team=Cubbies&Submit=Submit
```

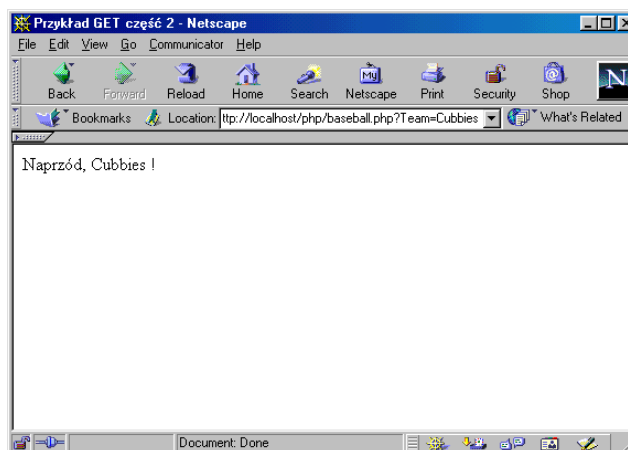
Adres ten jest przesyłany przez przeglądarkę jako nowe żądanie. Skrypt PHP, do którego zostało przesłane powyższe żądanie, pobiera z adresu wartości GET i używa ich do stworzenia strony. W naszym przypadku wklejmy wybraną wartość do tekstu.

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Przykład GET część 2</TITLE>
<STYLE TYPE="text/css">
<!--
BODY {font-size: 24pt;}
-->
</STYLE>
</HEAD>
<BODY>
<P>Naprzód,
<?php print ("{$Team}"); ?> !
</BODY>
</HTML>
```

Końcowy wynik przedstawiony jest na rysunku 12.1.

Rysunek 12.1.

*Wynik działania
formularza używającego
METHOD=GET*

Obsługa formularzy za pomocą metody GET posiada jedną wielką zaletę w porównaniu z metodą POST. Tworzy ona różne adresy, które użytkownik może zapamiętać. Z wyniku działania formularza bazującego na metodzie POST nie da się zrobić zakładki.

Sposób obsługi formularzy za pomocą metody GET posiada tyle wad, że standard HTML 4.0 odradza jego stosowanie. Wadami tymi są między innymi:

- ♦ GET nie jest odpowiedni do logowania użytkownika, ponieważ nazwa użytkownika i hasło są widoczne na ekranie i mogą być zapisane w pamięci odwiedzonych stron w przeglądarce.

- ◆ Wysłane przez formularz dane zapamiętywane są w logach serwera WWW.
- ◆ Ponieważ GET przypisuje dane do zmiennej środowiskowej serwera, jej długość jest ograniczona. Próba przesłania np. 300 słów w adresie URL nie jest najlepszym pomysłem.

Oryginalna specyfikacja HTML określa maksymalną długość żądań na 244 znaki. Mimo że ograniczenie to zostało później zarzucone, używanie dłuższych ciągów nie jest dobrym pomysłem.

Ponieważ można zapamiętywać adresy utworzone przez metodę GET, pojawiło się wiele głosów za zachowaniem tej metody przez W3. Tak się stało i mimo że jest to metoda najczęściej używana do obsługi formularzy, jest zalecana tylko dla powtarzalnych zastosowań, czyli takich, które nie powodują stałego efektu ubocznego. Najbardziej odpowiednim zastosowaniem GET jest okno przeszukiwania. Dla innych formularzy lepiej użyć metody POST.

Inne zastosowania adresów URL w stylu GET

Mimo że w chwili obecnej obsługiwane formularzy przez metodę GET nie jest zalecane, adresy URL w tym stylu są bardzo użyteczne do obsługi nawigacji po witrynie. Szczególnie użyteczne jest użycie ich w witrynach generowanych dynamicznie, które są często tworzone przy użyciu PHP, ponieważ adresy zawierające dołączone zmienne świetnie współpracują z systemem szablonów zależnych od kontekstu.

Załóżmy, że jesteś właścicielem witryny traktującej o zwierzętach hodowanych dla wełny. Po długiej i ciężkiej pracy nad stroną informacyjną i graficzną masz następujące strony:

```
alpaca.html  
guanaco.html  
llama.html  
vicuna.html
```

Lecz gdy witryna zacznie się rozrastać, płaska struktura plików może wymagać dużo pracy przy administracji, szczególnie gdy proste poprawki trzeba będzie wykonać na każdej stronie. Jeżeli struktura stron jest podobna, możesz zastanowić się nad zastosowaniem systemu szablonów razem z PHP.

Można zastosować pojedynczy szablon oraz oddzielne pliki tekstowe dla każdego zwierzęcia (zawierające dane, fotografie itp.):

```
fleecee.php  
alpaca.inc  
guanaco.inc  
llama.inc  
vicuna.inc
```


Można również użyć większej liczby wyspecjalizowanych szablonów:

```
goat.php
cashmere.inc
insect.php
silkworm.inc
llamoid.php
alpaca.inc
rabbit.php
angora.inc
sheep.php
merino.inc
```

W obu przypadkach plik szablonu będzie wyglądał podobnie (nie zamieściliśmy wszystkich niezbędnych plików, więc przykład ten nie będzie działał):

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Zwierzęta hodowane dla wełny</TITLE>
<STYLE TYPE="text/css">
<!--
BODY {font: verdana; font-size: 14pt}
-->
</STYLE>
</HEAD>
<BODY>
<TABLE BORDER=0 CELLPADDING=0 WIDTH=100%>
<TR>
<!-- Panel nawigacji z adresami w stylu GET. -->
<TD BGCOLOR="#428284" ALIGN=CENTER VALIGN=TOP WIDTH=25%>
<P>
<A HREF="fleecee.php?Name=alpaca"><B>Alpaca</B></A>
<BR>
<A HREF="fleecee.php?Name=guanaco"><B>Guanaco</B></A>
<BR>
<A HREF="fleecee.php?Name=llama"><B>Llama</B></A>
<BR>
<A HREF="fleecee.php?Name=vicuna"><B>Vicuna</B></A>
<BR><BR>
</TD>
<TD BGCOLOR="#FFFFFF" ALIGN=LEFT VALIGN=TOP WIDTH=75%>
<? include("$Name.inc"); ?>
</TD></TR></TABLE>
</BODY>
</HTML>
```

Łącza na panelu nawigacji są obsługiwane przez przeglądarkę tak samo jak wynik działania metody GET.

Jednak nawet w przypadku takiego rozwiązania masz jeszcze wiele ręcznej pracy: należy się upewnić, że każdy włączany plik jest prawidłowo sformatowany, dodanie nowego pliku do witryny wymaga dodania nowego łącza i innych tego typu prac. Zgodnie z zasadą oddzielania formy od treści możesz przejść na wyższy poziom abstrakcji przy użyciu bazy danych. W tym przypadku adres typu:

```
fleecee.php?animalID=2
```

powinien spowodować sięgnięcie przez szablon do bazy danych (użycie zmiennej numerycznej zamiast słowa przyspiesza interakcję z bazą danych). Taki system powinien automatycznie umieszczać na panelu na podstawie zawartości bazy danych. Dzięki temu możesz tworzyć kolejne strony WWW bez interwencji.

Argumenty POST

POST jest zalecaną metodą obsługi formularzy, szczególnie dla niepowtarzalnych zastosowań (takich, które skutkują trwałymi efektami działania), takich jak dodawanie danych do bazy. Zbiór danych formularza jest zawarty w ciele formularza w czasie jego wysyłania do agenta przetwarzania (w tym przypadku PHP). Nie ma żadnych widocznych zmian w adresie URL w zależności od przesyłanych danych.

Metoda POST posiada następujące zalety:

- ♦ Jest dużo bezpieczniejsza od GET, ponieważ wprowadzone przez użytkownika dane nie są widoczne w adresie URL, logach serwera oraz na ekranie (jeżeli są prawidłowo obsłużone).
- ♦ Maksymalny rozmiar przesyłanych danych jest dużo większy (kilka kilobajtów zamiast kilku setek znaków).

Metoda ta posiada również wady:

- ♦ Nie można utworzyć zakładki z wyniku działania.
- ♦ Metoda ta może być niezgodna z niektórymi ustawieniami firewalla, jeżeli z powodów bezpieczeństwa usuwa on dane z formularza.

W książce tej konsekwentnie używamy POST do obsługi formularzy umieszczających dane w systemie. GET używamy do nawigacji po witrynie oraz do obsługi przeszukiwania, czyli zastosowań wymagających odczytania danych i ich wyświetlenia.

Wiele, jeżeli nie większość zastosowań POST powoduje zainicjowanie połączenia w usługowej warstwie systemu. Przykład pokazany na wydruku 12.1 jednak tego nie wykonuje (ponieważ skupiamy się na metodzie POST, usunęliśmy sprawdzanie poprawności danych, więc formularz ten wymaga jeszcze pracy).

Wydruk 12.1. Arkusz oszczędności emerytalnych

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Przykład POST, część 1</TITLE>
<STYLE TYPE="text/css">
<!--
BODY      {font-size: 14pt}
.heading  {font-size: 18pt; color: red}
-->
</STYLE>
</HEAD>
<?php
/* To sprawdzenie pozwala na stwierdzenie, czy formularz
jest wyświetlony po raz pierwszy (w tym przypadku wyświetla tylko
domyślny procent roczny), czy już zostały wysłane wprowadzone wartości
*/
if (!isset($stage))
    $AnnGain = 7;
else
{
    $Years = $RetireAge - $CurrentAge;
    $YearCount = 0;
```

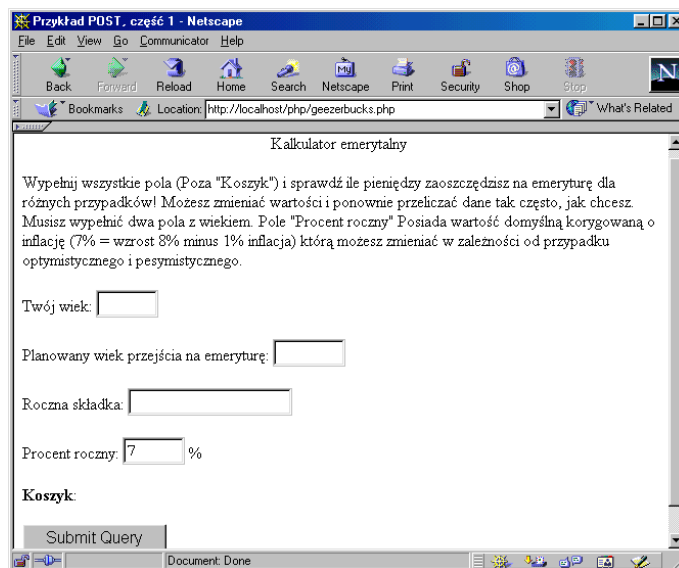
```

$Total = $Contrib;
while($YearCount <= $Years)
{
    $Total = round($Total * (1.0 + $AnnGain/100) + $Contrib);
    $YearCount = $YearCount + 1;
}
?>
<BODY>
<DIV ALIGN=CENTER ID=Div1 class=heading>
Kalkulator emerytalny
</DIV>
<P class=blurb>Wypełnij wszystkie pola (Poza "Koszyk") i sprawdź,
ile pieniędzy zaoszczędzisz na emeryturę dla różnych przypadków!
Możesz zmieniać wartości i ponownie przeliczać dane tak często,
jak chcesz. Musisz wypełnić dwa pola wieku. Pole "Procent roczny"
posiada wartość domyślną korygowaną o inflację
(7% = wzrost 8% minus 1% inflacja),
którą możesz zmieniać w zależności od przypadku optymistycznego i
pesymistycznego.</P>
<FORM ACTION=?php print("$PHP_SELF"); ?> METHOD="POST">
<P>Twój wiek: <INPUT TYPE="text" SIZE=5 NAME="CurrentAge"
VALUE=?php print("$CurrentAge"); ?>>
<P>Planowany wiek przejścia na emeryturę: <INPUT TYPE="text"
SIZE=6 NAME="RetireAge" VALUE=?php print("$RetireAge"); ?>>
<P>Roczna składka: <INPUT TYPE="text" SIZE=15
NAME="Contrib" VALUE=?php print("$Contrib"); ?>>
<P>Procent roczny: <INPUT TYPE="text" SIZE=5 NAME="AnnGain"
VALUE=?php print("$AnnGain"); ?>> %
<BR><BR>
<P><B>Koszyk</B>: <?php print("$Total"); ?>
<P><INPUT TYPE="hidden" NAME="stage" VALUE=1>
<P><INPUT TYPE="submit">
</FORM>
</BODY>
</HTML>

```

Na rysunku 12.2 przedstawiony jest formularz z wydruku 12.1.

Rysunek 12.2.
Formularz używający
metody POST

Zarządzanie zmiennymi w PHP

PHP tak efektywnie przenosi dane, ponieważ projektanci podjęli bardzo wygodną, lecz (w teorii) ryzykowną decyzję. PHP automatycznie i niewidocznie dla użytkownika przypisuje zmienne na nowej stronie, gdy wyślesz je za pomocą GET lub POST. Większość z jego konkurentów wymaga jawnego wykonania tych przypisań na każdej stronie. Jeżeli o tym zapomnisz lub popełnisz błąd, dane nie będą dostępne dla agenta przetwarzania. PHP jest szybszy, prostszy i w większości przypadków odporny na pomyłki.

Najprostszą metodą zilustrowania tej różnicy jest pokazanie różnych metod przetwarzania danych z tego samego formularza. Formularz ten wygląda następująco:

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Formularz preferencji słodczy</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<FORM ACTION="candy.php" METHOD="POST">
Jakie słodczyce lubisz najbardziej?<BR>
<INPUT TYPE="radio" NAME="Candy" VALUE="orzeszki ziemne">Orzeszki ziemne<BR>
<INPUT TYPE="radio" NAME="Candy" VALUE="snickers">Snickers<BR>
<INPUT TYPE="radio" NAME="Candy" VALUE="krówki">Krówki<BR>
<INPUT TYPE="submit">
</FORM>
</BODY>
</HTML>
```

Skrypt PHP obsługujący formularz:

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Odpowiedź na wybór preferencji</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
Hmmm
<?php
print("$Candy! ");
if ($Candy == "orzeszki ziemne")
    print("Istnieje kilka świetnych rodzajów lodów zawierających małe
        lub połamane $Candy.");
else
{
    print("Myślę, że jeszcze nie istnieją lody zawierające $Candy, ");
    if($Candy == "snickers")
        print("ale czy próbowałeś loda $Candy ?");
    elseif($Candy == "krówki")
        print("ale bardzo potrzebne są lody zawierające $Candy.");
}
?>
</BODY>
</HTML>
```

Skrypt ASP realizujący te same funkcje (aby go użyć zmień argument ACTION formularza na candy.asp):

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Odpowiedź na wybór preferencji</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
Hmmm
<% Candy = Request.Form("Candy") %>
```

```

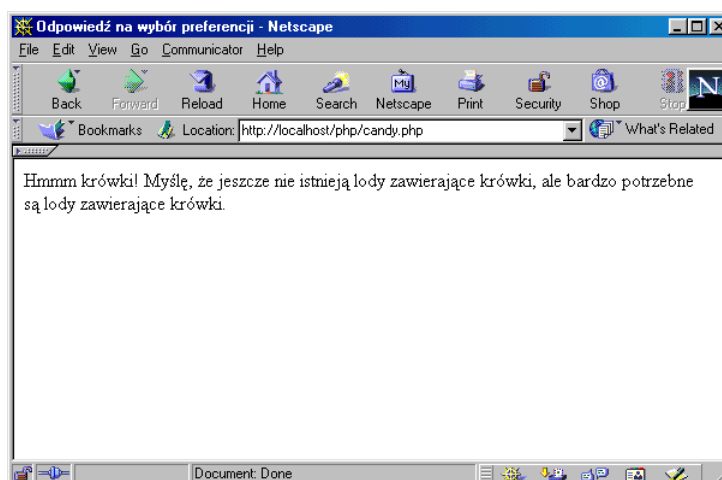
<%= Response.Write (Candy) %>
<% If Candy = "orzeszki ziemne" Then %>
Istnieje kilka świetnych rodzajów lodów zawierających małe lub połamane
<% Response.Write(Candy) %>.
<% Else %>
Myślę, że jeszcze nie istnieją lody zawierające <%
Response.Write(Candy) %>,
<% End If %>
<% If Candy = "snickers" Then %>
ale czy próbowałeś loda <% Response.Write(Candy) %> '?
<% Else If Candy = "krówki" Then %>
ale bardzo potrzebne są lody zawierające <%
Response.Write(Candy) %>.
<% End If %>
<% End If %>
</BODY>
</HTML>

```

Wynik jest za każdym razem taki sam jak na rysunku 12.3.

Rysunek 12.3.

Wynik użycia
PHP lub ASP

Używanie GET i POST

Czy wiesz, że PHP może używać zarówno GET, jak i POST jednocześnie na jednej stronie? Możesz rzucić się w wir dynamicznego tworzenia formularzy!

Szybko pojawia się pytanie: co się stanie, jeżeli (rozmyślnie lub nie) użyję tej samej nazwy zmiennej zarówno w tablicach GET, jak i POST. PHP przechowuje zmienne GET, POST oraz COOKIE w tablicach o nazwach \$HTTP_GET_VARS, \$HTTP_POST_VARS oraz \$HTTP_COOKIE_VARS, jak również w tablicy \$GLOBALS. Jeśli wystąpi konflikt, rozwiązywany jest przez nadpisywanie wartości zmiennych w kolejności ustalonej przez opcję `gpc_order` z pliku `php.ini` (należy ustawić również opcję `track_vars`). Późniejszy wygrywa nad wcześniejszym, więc jeżeli użyjesz ustawienia domyślnego GPC, `cookie` wygra z POST, a te z GET. Możesz zarządzać kolejnością nadpisywania zmiennych, zmieniając kolejność tych trzech liter w odpowiednim wierszu pliku `php.ini`.

Ponieważ PHP posiada zdolność automatycznego przypisywania zmiennych, skrypt PHP pisze się szybciej. W skrypcie PHP po prostu używamy zmiennej bez konieczności pobierania jej wartości lub ponownej definicji. Przykład, jaki podaliśmy, jest trywialny, ponieważ przekazywana jest tylko jedna zmienna. Jednak przy bardziej złożonych formularzach z wieloma zmiennymi lub w przypadku serii formularzy współdzielących wiele zmiennych PHP pozwala zaoszczędzić wiele czasu.

W skrypcie ASP należy odczytać każdą zmienną przyslaną za pomocą metody POST, w PHP nie jest to konieczne. W przypadku ASP należy użyć `Request.Form` w przypadku metody POST oraz `Request.QueryString` w przypadku metody GET. Jeżeli zmienisz metodę przesyłania danych, musisz wszędzie zmienić nazwę kolekcji, co może być źródłem błędów.

Automatyczne przypisywanie zmiennych w PHP również może być źródłem konfliktów nazw zmiennych. PHP po prostu zamieni starą wartość zmiennej na nową. Możesz sterować kolejnością zapisywania zmiennych za pomocą opcji `GPC` z pliku `php.ini`. Najlepszą metodą jest jednak unikanie konfliktów i nadawanie dobrych, zróżnicowanych nazw zmiennych. Większość użytkowników PHP uważa, że użyteczność funkcji automatycznego przypisywania zmiennych przewyższa zagrożenie potencjalnymi konfliktami nazw zmiennych.

Podsumowanie

Protokół HTTP jest protokołem bezstanowym. Oznacza to, że sam HTML nie potrafi wymieniać danych pomiędzy stronami witryny WWW. Może zostać użyty do przekazywania wartości, ale zewnętrzny program obsługi formularza musi wysilić się, aby przekazać wartość. PHP jest prawdopodobnie najbardziej naturalnym programem obsługi formularza.

Dane można przekazywać za pomocą trzech podstawowych metod: GET, POST oraz cookie (którymi zajmiemy się w rozdziale 26.). Metoda GET jest używana do tworzenia złożonych adresów URL, stosowanych wraz z szablonami w dynamicznych witrynach. Nie jest to jednak metoda zalecana do obsługi formularzy, w przeciwieństwie do POST.